

Kaip refleksiją padaryti laukiamiausia pamokos dalimi

Alina Grikpēdienė

alinai_g@yahoo.com

0 699 78484

Pranešimo planas:

- Kodėl mokiniai nenori reflektuoti ir ką dėl to daryti?
- Refleksijos istorija ir teorija;
- Nauda mokiniui ugdymo procese ir **mokytojui**;
- Reflektavimo galimybės ir ribotumai;
- Refleksijos įrankiai;
- Refleksijos kauliukai ir kortelės.

Kodėl mokiniai nenori reflektuoti ir ką dėl to daryti?

- Dažnai mokiniai nėra pajutę sėkmę reflektuojant arba nesupranta refleksijos prasmės;
- Negeba kritiškai mąstyti (dėl amžiaus), o mokytojo užduodami klausimai nepadedą;
- Refleksija pamokų metu dažnai yra vienoda arba mokiniui nepriimtinos formos, todėl tampa nuobodu.

- **Refleksija** (lot. *reflexio* – atgręžimas, perstatymas), filosofinio mąstymo būdas, skirtas suprasti, kritiškai analizuoti savo paties prielaidas ir pažinimo formas. (www.vle.lt)
- **Refleksija** - (lot. *reflexio* - atgręžimas): 1. filosof. savo psichikos stebėjimas ir mąstymas; gilus susimąstymas, pagrįsti samprotavimai; 2. psichol. procesas, per kurį žmogus pažįsta savo paties psichinius veiksmus ir būsenas. (www.lietuviuzodynas.lt)

XX a. pradžioje (1933m.) filosofas, pedagogas, John Dewey pradėjo kalbėti apie refleksiją.

J. Dewey pabrėžė kad refleksija tai ne tik praėjusių įvykių apžvelgimas, tai **yra apgalvotas ir aktyvus procesas**. Jis siūlė, kad **mokymosi metu** refleksija turi būti naudojama:

1. **įvertinti** praėjusias veiklas;
2. **Įvertinti** mokinio vaidmenį jose;
3. **Kvestionuoti***, kodėl yra pasiektas būtent TOKS rezultatas;
4. **Kvestionuoti***, kaip galima būtų **pakeisti** veiksmų eigą. Hebert, C., 2015m.

Kvestionuoti [lot. quaestionare], [laikyti](#) abejotinu, [ginčyti](#), [kelti](#) abejonių.

A photograph of an iceberg floating in the ocean. The tip of the iceberg is visible above the water surface, while the much larger, jagged base is submerged below. The water is a deep blue, and the sky is a lighter blue with some clouds. The horizon line is visible in the distance.

Savistaba

Kur aš esu? Kaip aš jaučiuosi?

Savirefleksija

Kur aš esu? Kaip aš čia jaučiuosi? Kodėl aš esu čia? Kur aš noriu būti? Kodėl noriu ten būti? Kaip atsirasti ten, kur noriu būti? Su kokiomis rizikomis galiu susidurti? Ir t.t.

Refleksijoje netinkamų atsakymų nebūna, būna tik netinkami klausimai.

Arba

Netinkamas klausimas = netinkamas atsakymas.

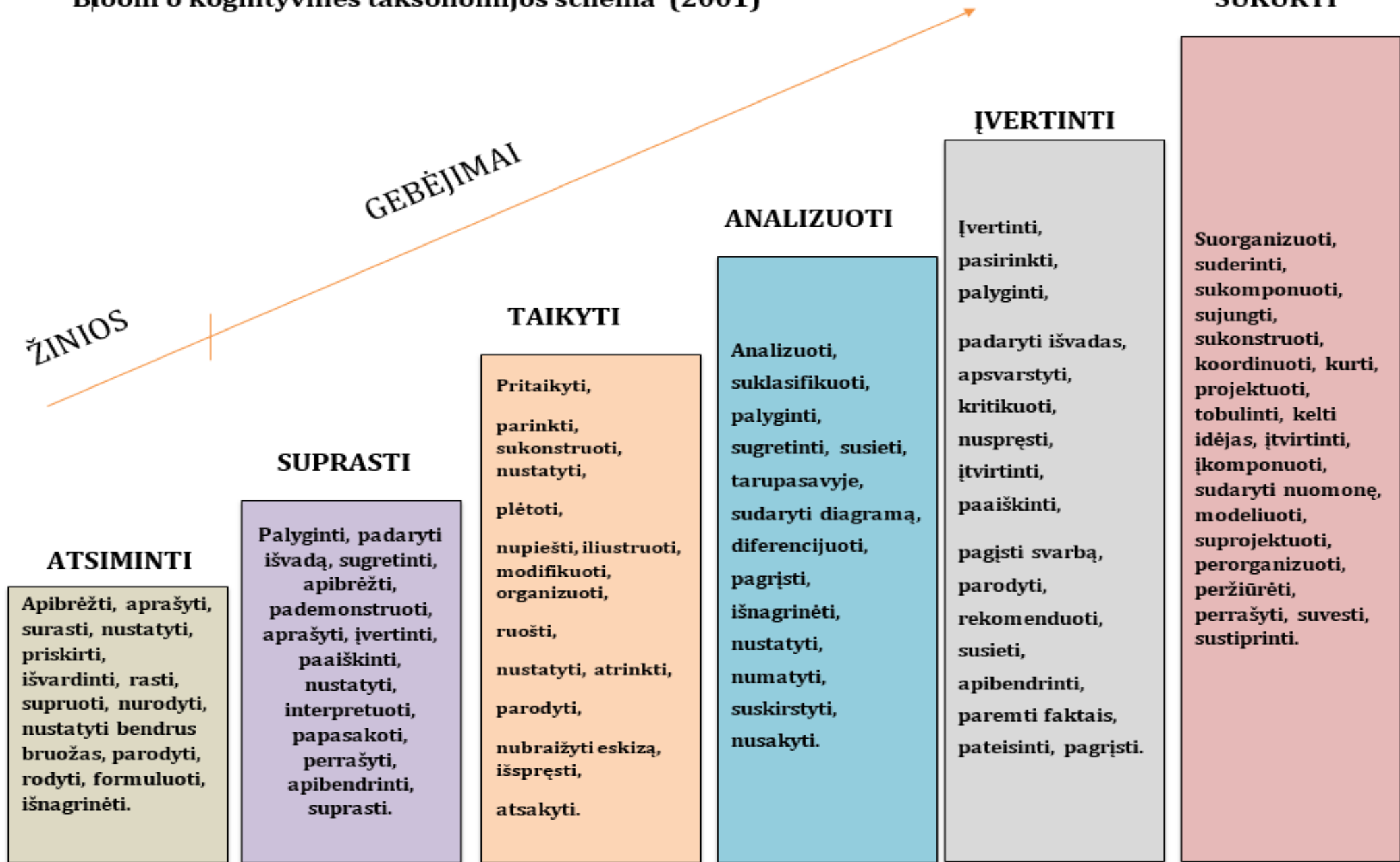
Atsakymo vertė priklauso nuo klausimo kokybės.

(John Courtis)

Bloom'o kognityvinės taksonomijos schema (2001)

SUKURTI

Reflektavimo nauda ugdymo processe mokiniui:

- Tyrimai rodo, kad mokiniai, kurie atlieka savo mokymosi stebėseną – reflektuoja, turi geresnius mokymosi rezultatus, yra sąmoningesni įsitraukia į pamokas. Taip pat mokinių refleksijos gali atvaizduoti, kas mokiniams trukdo įsitraukti į pamoką (Cavilla D., 2017).

Pasak D. Cavilla (2017) besimokantieji, kurie naudoja refleksiją

- Identifikuoja galimybes ir pasiekimus;
- Nustato tikslus su tarpiniais žingsniais, kad galėtų juos pasiekti;
- Peržiūri savo progresą, tikrina ir stebi savo mokymąsi;
- Aktyviai dalyvauja veiklose;
- Įvertina patirtį ir iš jos mokosi;
- Komunikuoja apie savo mokymąsi;
- Pasiekia aukštesnių akademinų rezultatų.

Nauda mokytojui:

- Įgudusiam mokytojui refleksijai ruoštis praktiškai nereikia, o kol mokiniai reflektuoja, mokytojui užtenka tik uždavinėti klausimus ir klausyti □ ;
- Refleksija gali būti ir kaip pamokos dalis, ir kaip pamokos tema, kuriai pasiruošti lengviau;
- Refleksijos metu mokytojas gauna daug naudingos informacijos apie savo vedamas pamokas;
- Skatina mokytoją tobulinti savo klausymo, klausimų uždavinėjimo įgūdžius;
- Aktyviai klausydami mokinio parodome, kad jis mums yra svarbu ir reikalingas;
- Tinkamai organizuojant refleksiją mokytojas kuria mini tradicijas;
- Reflektuodami mokiniai pasieks geresnių rezultatų;

Reflektavimo galimybės ir ribotumai

Amžius (3-6 metai)

- J.Dienn (1988) nustatė, kad trečiaisiais gyvenimo metais vaikai jau gali išgyventi pasitenkinimą savo veiklos rezultatais, o taip pat pasitenkinimą dėl „darymo ne taip“.
- 3-6 Visose srityse vaikas kupinas iniciatyvos, todėl tai labai socializacijai palankus periodas. Domėdamiesi suaugusių vaidmenimis jie fiksuoja žmogaus savybių ir atliekamų veiksmų bei veiklos rezultatų ryšį. Vaikai darosi jautrūs informacijai apie vidines, psichines žmogaus savybes ir jų ryšį su socialiai priimtiniu elgesiu. Tiriant vaikų savęs suvokimą (savęs matymą) tradiciškai vaikas prašomas papasakoti, koks jis yra (Damon, Hart, Harter, 1988).

Ankstyvasis mokyklinis amžius (pradinukas)

- Vienas svarbiausių dalykų jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikui yra suvokti ir teisingai įvertinti savo gebėjimus.

Vaikai išmoksta:

- lyginti tai ką padarė dabar su tuo ką buvo padaręs ankščiau;
- Išmoksta vertinti rezultata pagal iškeltą tikslą, jo įvykdymą / neįvykdymą;
- Savo veiklos rezultatus lyginti su kitų rezultatais. Tai galima padaryti tik skatinant vaikų savęs pažinimą ir pabrėžiant, kad visi turi savo sėkmės sritį, t.y. veiklą, kurioje gali pasiekti daugiau.

Vaikui vertinant save **mokytojo vertinimai** vaidina ypač svarbų vaidmenį.

Paauglystė (nuo 5 klasės)

- Prasideda paauglystės krizė, Jis pasidaro perdėtai jautrus kritikai;
- Pats savo klaidingų veiksmų, galimybių stokos nėra linkęs pripažinti, analizuoti, nors tam intelektinių resursų pakaktų;
- Paauglio proto pajėgumas pasireiškia ir tuo, kad gali perdirbti vis daugiau informacijos.
- Tyrinėtojai pastebi, kad paauglio mokymosi gebėjimas ir stilius labai priklauso nuo socialinio - ekonominio sluoksnio, kuriam priklauso vaikas.
- Paauglio galimybių pokyčiai atgręžia jį veidu į save. Jis daug laiko skiria savo minčių analizei, griebiasi saviugdos, susidomi filosofija, gyvenimo prasmės (egzistenciniais), dorovės klausimais. Visa tai panaudoja savo tapatumo ieškojimuose.

**Sunkumai ir ribos
reflektuojant**

Sutrikimas	Sunkumai savirefleksijos metu
Autizmas	Sunkiai demonstruoja jausmus, dažnai apsunkinta komunikacija.
Aktyvumo ar/ir dėmesio sutrikimai	Gali pamesti mintį, gali vengti atsakinėti į klausimus, kuriems reikia susikaupimo, nesusikoncentruoja į esmę.
Elgesio sutrikimai	Negebėjimas užsibrėžti ir siekti tikslo, pykčio proveržiai, išvalgos stoka, atsakomybės stoka, dirglumas, irzlumas, šiurkštumas, taisyklių nesilaikymas ir pan.
Emocijų sutrikimai	nerimas dėl savo elgesio, mokslų, namų darbų, egzaminų, ateities ir kt., įprastos veiklos vengimas, nuolatinė liūdna nuotaika, nelaimingumas, irzlumas, jautrumas.

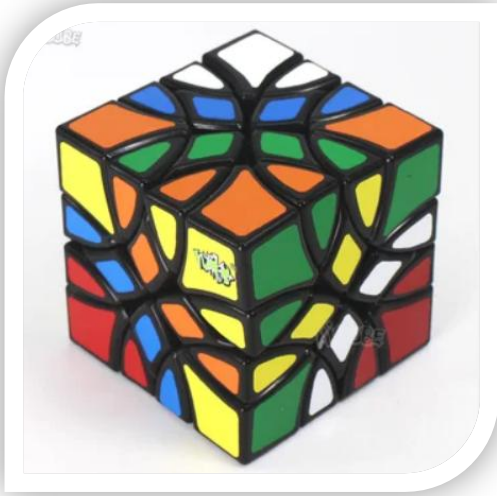

Sutrikimas	Sunkumai savirefleksijos metu
Raidos sutrikimas	Elgesys ir suvokimas netipinis jo biologiniams amžiui.
Intelektu sutrikimas	Suvokimo problemos
Specifiniai mokymosi sutrikimai	Sunkiai skaito arba patiria problemų rašant. Silpna trumpalaikė atmintis.
Depresija	Liūdna nuotaika, sumažėjusi energija ir aktyvumas, sumažėjęs pasitenkinimas, prasta dėmesio koncentracija, menka savivertė ir pasitikėjimas savimi, kaltės ir bevertiškumo jausmas.
Komunikacijos sutrikimai	Sunkiau kalba ir supranta, negeba formuluoti išlauso sakinio, mikčioja, gali pasireikšti tikai.

Mokiniai lauks refleksijos kai:

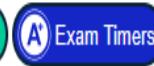
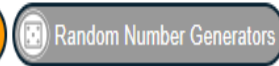
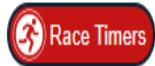
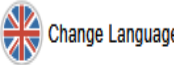
- Nekels mokiniui streso;
- Refleksija bus laukta netikėta;
- Sužadys bintą;
- Netikėtos formos;
- Vertinama pažymiu;
- Gaus atgalinį ryšį;
- Jaus refleksijos prasmę.

<https://www.online-stopwatch.com/>

Online-Stopwatch

Curtain Group Generator

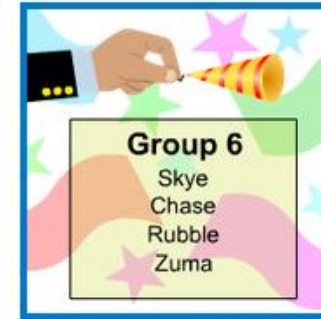
Frog Group Generator

Magicians Hat Group Generator

Mole Group Generator

Party Popper Name Generator

Rock Group Generator

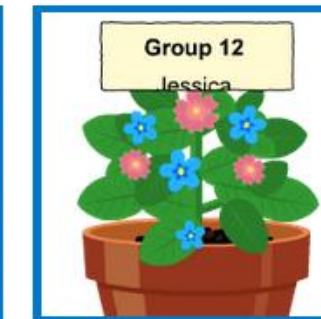
Coo Machine Group Maker

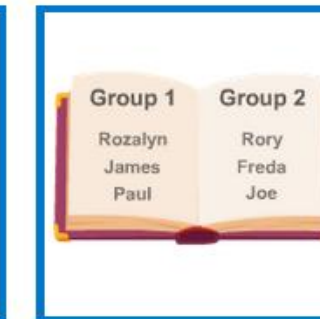
Scroll Group Generator

Gnome Fishing Group Generator

Flowers Group Generator

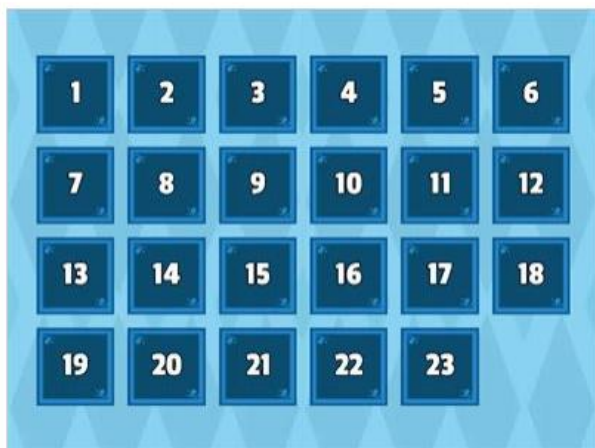

Book Group Generator

kasta bu pagal refleksija pamokoje

REFLEKSIIJA

Atidaryk langeli| prie [Mokytojanijole](#)

Pradinis Ugdyimas

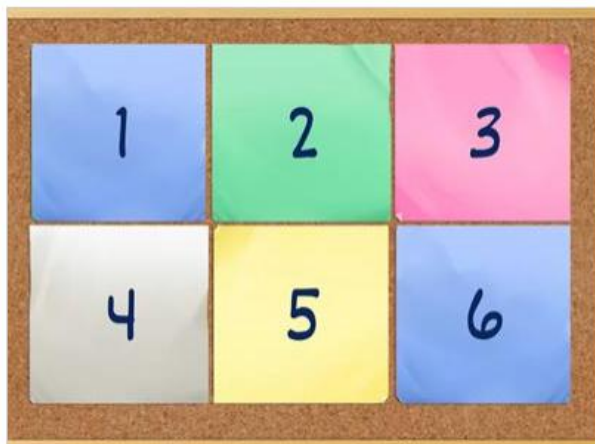
Refleksija

Laimės ratas prie [Pradinukuakad](#)

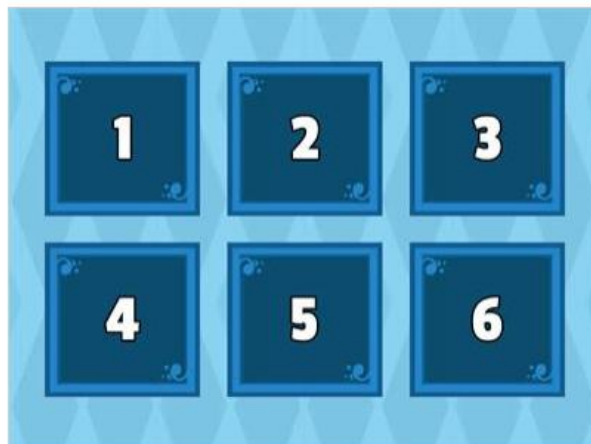
Pamokos refleksija ir įsiverti

Atidaryk langeli| prie [Emile27](#)

Pamokos refleksija

Atidaryk langeli| prie [Ingridakasp](#)

Pamokos refleksija

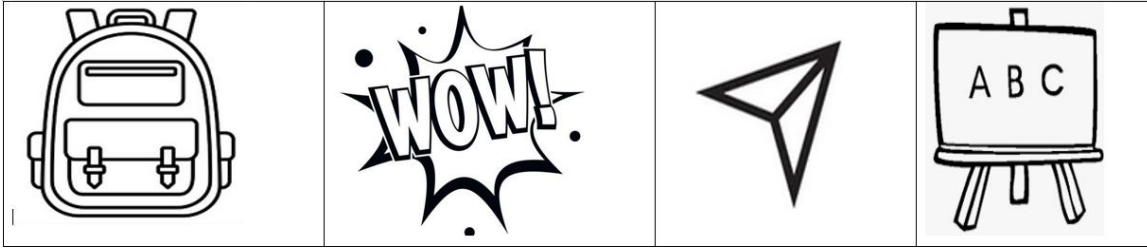
Atidaryk langeli| prie [Ramunebarkauski](#)

Refleksija UŽRAŠINĖS

Atidaryk langeli| prie [Varinauske](#)

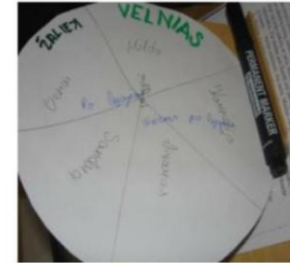

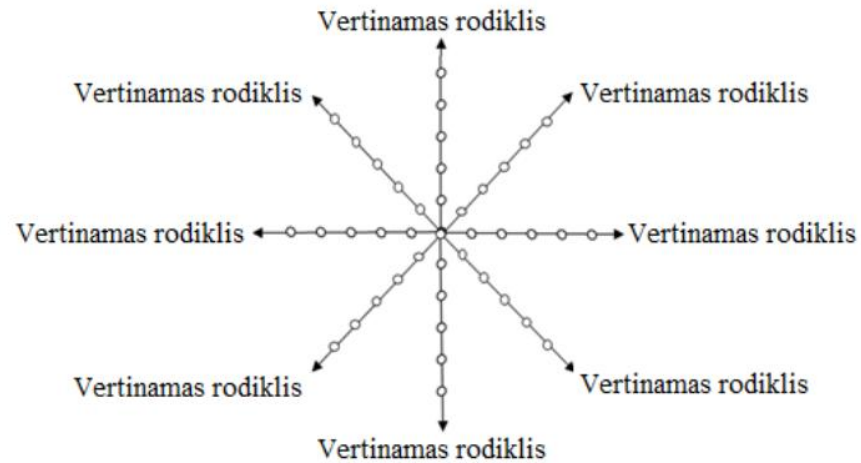
PYRAGO DALIJIMAS

Kai grupė baigia dirbti, jai įteikiamas popieriaus lapas su nubraižytu apskritimu. Grupės nariai turi padalyti „pyragą“ į tokias dalis, kurios vaizdžiai rodytų kiekvieno grupės nario indėlį į grupės darbą.

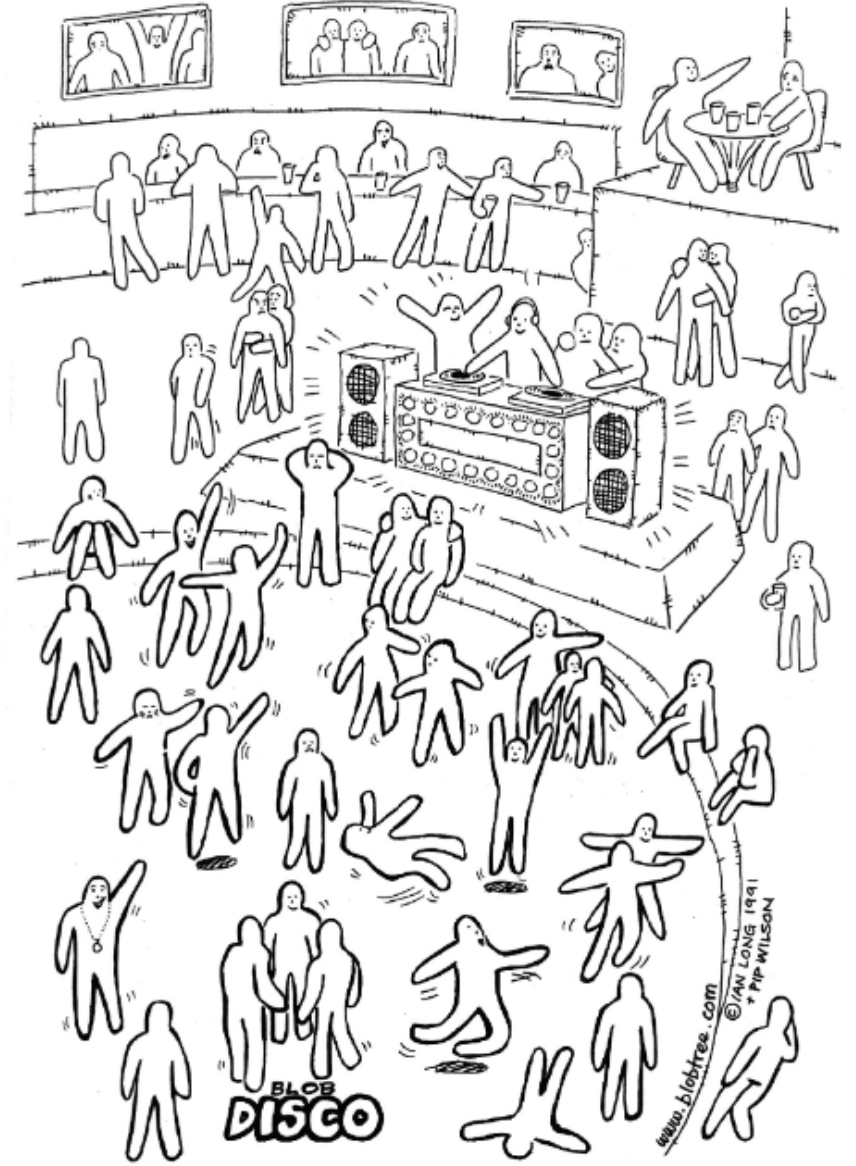
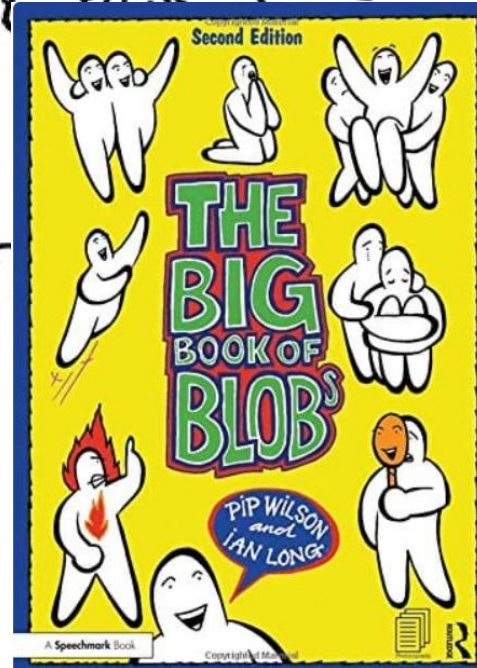
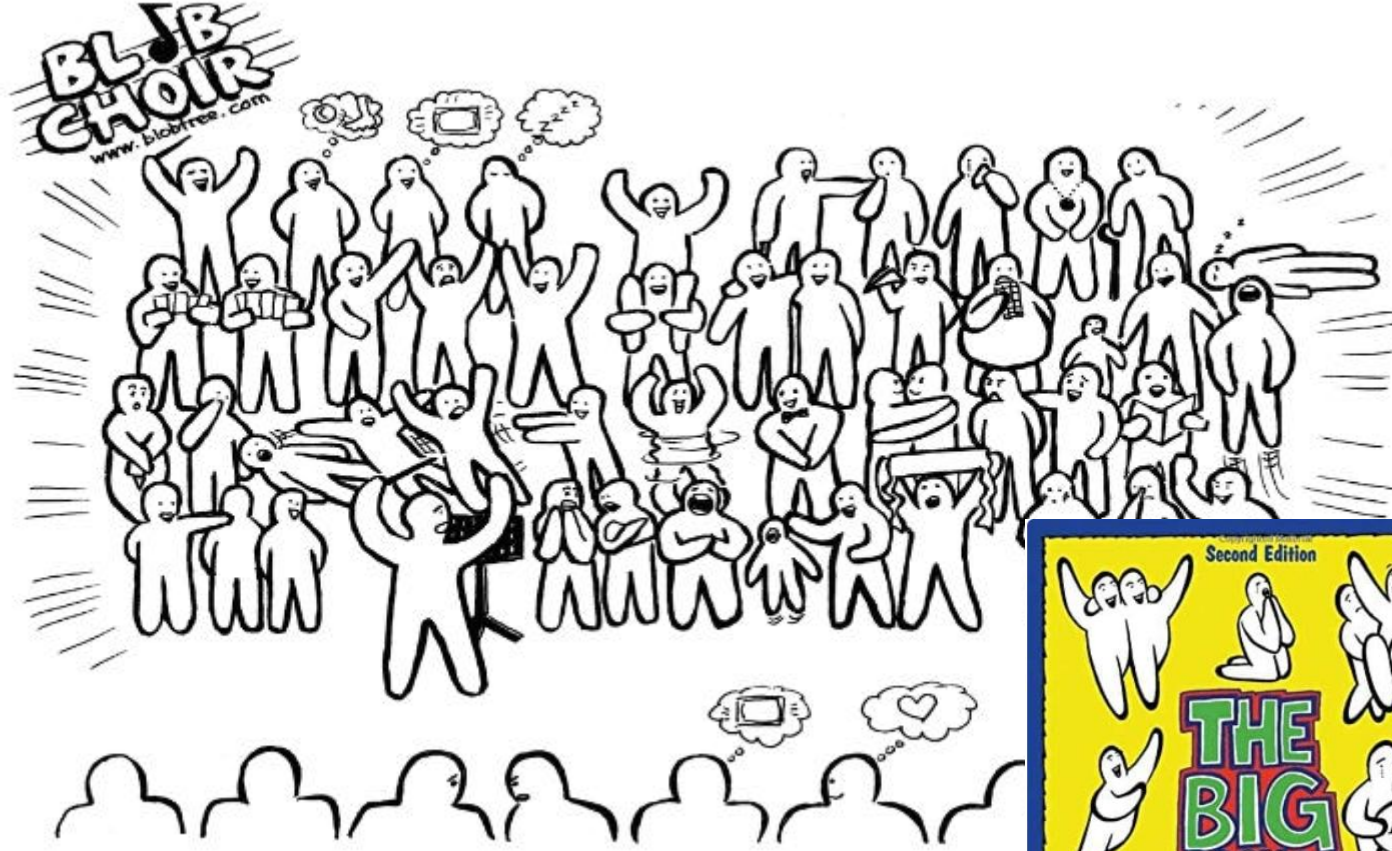

UGDymo
PĖLYTOS
CENTRAS

Refleksijų kauliukai

Kauliukų panaudojimo būdai

- **Grupėse** – paskirstykite dalyvius į grupes. Atskira grupė gali pasinaudodama visus ar tik vieną kurį kauliuką. Pareflektuoti gali savo grupėje arba prieš visą klasę.
- **Pamokos/veiklos pabaigoje** – galite pats arba kiekvienos pamokos pabaigoje kviesti vis kitą mokinį/dalyvį, kuris išridens vieną ar visus tris kauliukus visai grupei/klasei. Prašykite, kad pasisakytų ridenęs kauliuką, o kiti apmąstytų/užsirašytų savo patirtį.
- **Pamokos/veiklos pradžioje** – ridenkite raudoną kauliuką veiklos/pamokos pradžioje, skatinkite mokinius/dalyvius atkreipti dėmesį į savo patirtį susijusią su išridentu žodžiu (pvz. **nesisekė**). Po veiklos ridenkite geltoną ir klauskite, ką galėjai **pabandyti**, **pasižadėti ar tobulinti**, kad veikla būtų buvusi sėkmingesnė.

Papildomi klausimai kiekvienam žodžiui PVZ.:

3. Nustebau

- Kuo būtent tave nustebino ši patirtis?
- Ką apie save sužinojai per šią netikėtą patirtį?
- Ką jautei apėmus minėtai nuostabai? AR tau patiko?
- Jei staigmena nepatiko, ką kitą kartą darysi kitaip, kad jos išvengtum?
- Ar ši staigmena pakeitė tavo požiūrį į kažką?
- Kodėl, tavo manymu, tai tave nustebino?
- Ką daryti, kad iš tokių netikėtumų išgautum dar daugiau naudos?

Baltas kauliukas su žodžiais:

**džiaugiuosi, atsiprašau, atleidžiu, dėkoju, pykstu,
bijau,**

gali būti naudojamas pokalbiui pradėti ar baigti.

Jis skirtas kalbėti apie jausmus ir emocijas.
Naudokite kalbėdami su mokiniais, jų tėvais,
kolegomis, savimi. Po refleksijos, prieš ar vietoj
refleksijos.

Kortelės „SAVI refleksija“

60 kortelių rinkinys su skirtingais refleksijos būdais nuo tradicinio reflektavimo 5 pirštų metodu iki „Pamoka kaip linija“, „Kelionė per vandenyną“, „Švietimo ministras“, „Kompiuterinis žaidimas“, „Wow efektas“ ir kt.

+

+

10 Eur.

+

28 Eur.

=

33 Eur.

Kontaktai priemonėms įsigyti:

Metodinės priemonės pedagogams,
psichologams, tėvams ir visiems,
kuriantiems ryšį su vaikais

Kurkime.lt

4 Patiktukų • 4 stebėtojai

 Siųsti pranešimą

 Patinka

 Ieškoti

[Irašai](#)

[Apie](#)

[Mentions](#)

[Atsiliepimai](#)

[Stebėtojai](#)

[Nuotraukos](#)

[Daugiau ▾](#)

...

